

POLJA

ČASOPIS ZA KULTURU, UMETNOST I DRUŠVENA PITANJA

NOVI SAD - GODINA XXV - CENA 10 DIN.

april '79. broj 242

osnivanje komunističke partije jugoslavije

slavoljub cvetković

skica

refik ličina

ZABA

*Učenjak secira zelenu žabu:
Vrhom igle vadi srce rasparajući joj
kičmenu moždinu.*

*On ne čuje šapat mrtvih,
Niti vidi gnušnu baru: kućerak jedan u
pečenom nebū i šuškoru,
Ovče boginje i vračaru,
Jer duše žabe sklapa knjigu, leti uvis:
ostavlja definitivno da se trza,
Prska,
Lepi za drhtavi prst mu i sluzavu vatu...*

DUŠA

*Iz dvorišta mesarnice
Hromi pas zavija.
Pužari vrište oko groblja,
Gde duše junaka lete
i gore ližući poruke
Telefonskog voda, Pužari vrište,
preko Gazilara beže.
Mir potom, mir dubina:
Mesar u derdeku mladu kolje, a
pseto povraća
Tanjani i šorvane:
Povraća užas Sredozemlja...*

SKICA

*Sve je savršeno u mom gradu.
Biblioteka, bolnica i
škole.
Snom nam krstare dizalice, sa
groblja nišani TV-toranj.
Vaga
S crno-belim čarapama.
Hamali vuku svoja kola.
Gurbet prosi, mudraci su na
odmoru
A
Malik divani po kavanama
dok pada pesak El hedžaski,
Pada i svrbi za oči...*

BELESKA O PESNIKU
Refik Ličina rođen je 1955. u Radmancima kod Ivan-
grada. Živi i radi u Nišu. Dobitnik je prve nagrade na
ovogodišnjem konkursu za mlade pesnike »Goranovog
proleća«.

almažan * barkero * brajša * bohuš * bugarčić * cvetković * damnjanović *
domonkoš * jung * komnenić * lamberg * maj * milosavljević * teijer

Završetak prvog svetskog rata i pobeda oktobarske revolucije u Rusiji uneli su u proces nastajanja naše zajedničke države dva bitna revolucionarna elementa. Poiraz centralnih sili i raspodjeljene Austro-Ugarske razbukitali su nacionalno-oslobodilačke težnje naših naroda i stvorili 1918. godine svojevršnu nacionalno-revolucionarnu situaciju u oblastima bivše Austro-Ugarske države. Jasno manifestovana želja najvećeg dela srpskog stanovništva bivše Habsburške monarhije da se stoji u jednu zajedničku državu s pobedničkom Srbijom, sukobljavala se s rasplamsalim nacionalizmom hrvatskog seljaštva, ikoje je u rušenju bečke monarhije videlo i mogućnost za stvaranje slobodne hrvatske države. Domaće buržoazije, ikako usmeravajuće snage ioba nacionalizma, bile su, međutim, ugrožene revolucionarnim pokretima radničkog i siromašnih slojeva seljačkog stanovništva buduće zajedničke države. Pred opasnošću od radničko-seljačkih revolucionarnih nemira, domaća srpsko-hrvatsko-slovenačka buržoazija, ikako vodeća politička i ideološka snaga nacionalnih pokreta, našla je talko 1918. godine zajednički klasni interes u stvaranju Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

Saznanje siromašnih slojeva seljačkog stanovništva bivše Austro-Ugarske da nova država neće bitno izmeniti socijalni i politički poredak starog režima, dovodilo je do otrezljivanja od nacionalnog idealizma i određenijeg prihvatanja ideja socijalnih rešenja oktobarske revolucije.

Nezadovoljeni nacionalizmom hrvatskog seljaka, neostvarena socijalna pravda bosanskih seljačkih stanovništva, razbuđena klasna svest malobrojnog radničkog elementa, nezadovoljstvo izazvana ratnim pustošenjima i brojnim zelenim kadašima, pretili su da se stoji u jedinstvenu revolucionarnu snagu za rušenje društvenog poretku tek stvorene (1. XII 1918.) Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Delimično opustosjena ratom i suočena s brojnim nasledenjem ekonomskim teškoćama, nastalim u okvirima starih državnih teritorija, nova država se nalazila i u nezavidnoj spoljno-političkoj situaciji zbog nerešenog međunarodnog pravnog položaja.

Jedinstvena za borbu protiv revolucionarnih snaga, buržoazija je u novostvorenoj kraljevini bila spremna da nanosi udarce razjedinjenom radničkom pokretu. Nedostatak jedinstvene marksističke radničke partije, kao avantgardne snage nezadovoljnih radničko-seljačkih slojeva stanovništva, svelo je revolucionarno vreme u prvim mesecima novostvorene države na izlive poje-

delegati kongresa ujedinjenja (20. april 1919)